

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/95/2024
Identifikačné číslo spisu: 7617212991
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:7617212991.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. Š., narodenej XX. I. XXXX, I. H. XXX, 2/ Š. X., narodeného XX. P. XXXX, H., G. Š. XXX, Č. Z., oboch zastúpených advokátskou kanceláriou soukeník - štrpka s. r. o., Bratislava, Strážnická 8141/5, IČO: 36 862 711, proti žalovanej L. G., narodenej XX. H. XXXX, L. XXX, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Daniel Urban, s.r.o., Bratislava, Uhrova 18, IČO: 47 254 173, o určenie, že nehnuteľnosti s príslušenstvom patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 11C/44/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2023 v spojení s opravným uznesením z 22. januára 2024 sp. zn. 3Co/101/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 02. februára 2022 č. k. 11C/44/2017-553 v spojení s opravným uznesením z 24. mája 2023 č. k. 11C/44/2017-629 I. určil, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v okrese C., v obci L., v katastrálnom území L., a to stavba, rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku, parcely reg. "C" č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 94 m², patrí v podiele 1/2 do dedičstva po neb. Š. X., rod. X., nar. dňa XX.XX.XXXX, rodné č. XXXXXX/XXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom XXX XX L. Č.. XX a v podiele 1/2 do dedičstva po neb. manželke G. X., rod. U., nar. dňa XX.XX.XXXX, rodné č. XXXXXX/XXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom XXX XX L. Č.. XX; II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; III. konanie o vypratanie rodinného domu súp. č. XXX postaveného na pozemku parcely reg. C KN č. XXX/X, o výmere 94 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvorí, zapísané na LV č. XXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu C., pre obec a k. ú. L., vrátane jeho príslušenstva, ktorým je stodola - stavba bez súpisného čísla postavená na pozemku parcely č. XXX/X, parcely registra C KN o výmere 94 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvorí, zastavil, IV. žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie rozhodol o žalobe pôvodnej žalobkyne G. X., ktorou sa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou rodinného domu so súp. č. XXX postaveného na pozemku parc. č. XXX/X v k. ú. L., zapísaného na LV č. XXX, vrátane jeho príslušenstva - stavby stodoly bez súpisného čísla. Zároveň žiadala o vypratanie predmetnej nehnuteľnosti žalovanou. V žalobe uviedla, že predmetnú stavbu nadobudla ako dedička po nebohom manželovi Š. X. na základe dedičskej dohody v konaní vedenom pod sp. zn. 8D/207/2010. V čase prejednanía dedičstva nebol evidovaný právny vzťah k pozemku pod stavbou, avšak následne bol vyhotovený geometrický plán, na základe ktorého bol pozemok rozdelený a zapísaný na LV č. XXX. Výdržaním bol ako vlastník pozemku aj stavby zapísaný poručiteľ a následne boli pozemky predmetom ďalšieho dedičského konania, v ktorom sa vlastníčkou parc. č. XXX/X stala žalovaná. Tá bola neskôr zapísaná ako vlastník aj stavby, na základe návrhu na zápis zo dňa 16. júla 2014. Vychádzajúc však z osvedčenia o dedičstve zo dňa 27. apríla 2011, sp. zn. 8D/207/2010 výlučným vlastníkom nehnuteľností - rodinného domu č. XXX na pozemku parcela č. XXX/X mala byť zapísaná žalobkyňa, pretože ona po svojom manželovi nebohom Š.X. X. zdedila rodinný dom súp. č. XX vrátane jeho príslušenstva. Žalobkyňa preto tvrdila, že žalovaná je bez právneho dôvodu zapísaná ako vlastník a nehnuteľnosť užíva neoprávnené.

1.2. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, pričom rešpektoval právny názor vyjadrený v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. Dospel k záveru, že žalobcovia majú vo veci aktívnu vecnú legitímáciu a vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva k rodinnému domu so súp. č. XXX (výrok I.) aj naliehavý právny záujem, keďže žalovaná je zapísaná v katastri nehnuteľností ako vlastníčka sporných nehnuteľností a len rozhodnutie súdu môže viesť k zmene tohto zápisu. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že predmetná stavba - rodinný dom so súp. č. XXX - bola ako novostavba postavená do roku 1980 žalobkyňou a jej manželom, a to počas trvania ich manželstva. Nehnuteľnosť preto patrila do ich bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré zaniklo smrťou jedného z manželov. Stavba bola podľa súdu nadobudnutá originárnym spôsobom - zhotovením stavby - čo potvrdili výpovede žalobcov, žalovanej, svedkyne N. A. (sestry nebohého poručiteľa), ako aj čestné prehlásenie T. G., ktorý osobne pomáhal pri stavebných prácach. Závery súdu podporovali aj listinné dôkazy - stavebné povolenie vydané 29. apríla 1977 Okresným národným výborom v Spišskej Novej Vsi a projektová dokumentácia vypracovaná projektantom Á. Z.. Na tomto základe dospel súd k záveru, že stavba vznikla ako samostatný rodinný dom a patrí do dedičstva po nebohých rodičoch sporových strán v pomere 1/2 ku 1/2.

1.3. Vo vzťahu k argumentácii žalovanej súd prvej inštancie uviedol, že táto v priebehu konania opakovane menila svoje skutkové tvrdenia. Pôvodne sa označovala za stavebníčku predmetného domu, pričom tvrdila, že išlo o prestavbu pôvodnej stavby jej rodičov. Až po rozhodnutí odvolacieho súdu zmenila tvrdenia a začala argumentovať rekonštrukciou starého chlieva, ktorý mal postaviť jej starý otec. Svoje tvrdenia podporila historickými fotografiami a čestnými vyhláseniami rodinných príslušníkov, ako aj súkromným znaleckým posudkom č. 95/2020 znalca M. E. Z.. Súd prvej inštancie tieto dôkazy vyhodnotil ako nedôveryhodné, pričom poukázal na nekonzistentnosť a účelovosť výpovedí žalovanej. Znalec Z. vo svojom posudku navyše nevychádzal z relevantných podkladov, najmä z projektovej dokumentácie k stavebnému konaniu z roku 2014. Na základe porovnania historických a aktuálnych fotografií súd konštatoval, že obvodové múry starej hospodárskej budovy nezodpovedajú súčasnému stavu rodinného domu a že novostavba je umiestnená inak - bližšie k ceste. Preto návrhy žalovanej na doplnenie dokazovania zamietol ako nehospodárne a neefektívne.

1.4. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobe v časti určovacej žaloby týkajúcej sa vlastníckeho práva k rodinnému domu vyhovel. V časti týkajúcej sa stavby stodoly bez súpisného čísla žalobu zamietol, keďže žalobkyňa v tejto časti nepreukázala existenciu naliehavého právneho záujmu. Pokiaľ išlo o návrh na vypratanie nehnuteľnosti, žalobkyňa počas konania čiastočne vzala žalobu späť a po súhlase žalovanej súd konanie v tejto časti zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 23. novembra

2023 v spojení s opravným uznesením z 22. januára 2024 sp. zn. 3Co/101/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdil a žalobcom priznal proti žalovanej 100 % nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Keďže pôvodná žalobkyňa odôvodnila naliehavý právny záujem tým, že stratila vlastníctvo k rodinnému domu súp. č. XXX, ktorý mala zdediť po manželovi Š. X.Š., a ktorý bol medzičasom zapísaný v katastri na žalovanú, odvolací súd žalobu považoval za jediný nástroj na odstránenie sporného zápisu, čím bol podľa § 137 ods. 1 písm. c) CSP daný naliehavý právny záujem a zároveň aj aktívna vecná legitímácia žalobcov. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že predmetná stavba - rodinný dom so súp. č. 123 postavený na parcele č. XXX/X v k. ú. L. - bola ako novostavba zhotovená pôvodnou žalobkyňou a jej manželom v období rokov 1977 až 1980, teda počas trvania ich manželstva. Na tomto základe ju prvoinštančný súd správne právne kvalifikoval ako majetok patriaci do BSM. Vlastnícke právo bolo nadobudnuté originárne, zhotovením stavby, čo bolo v konaní jednoznačne preukázané. Odvolací súd poukázal na súlad skutkových tvrdení žalobcov s výpoveďami svedkov a obsahom listinných dôkazov. Uviedol, že pôvodná žalobkyňa a jej právni nástupcovia v celom konaní konzistentne tvrdili, že predmetný rodinný dom vznikol ako novostavba realizovaná za trvania manželstva s poručiťom Š. X.. Tieto tvrdenia podporili výpoveďami a listinnými dôkazmi - najmä stavebným povolením z 29. apríla 1977 vydaným ONV v Spišskej Novej Vsi pod č. 944/77, ktoré povoľovalo výstavbu rodinného domu na pozemku parc. č. XX/X. Ďalej predložili projektovú dokumentáciu k stavebnému konaniu z roku 2014, ako aj čestné vyhlásenie T. G., ktorý potvrdil, že sa zúčastnil na stavebných prácach po roku 1977. Zhodné závery vyplynuli aj z výpovede svedkyne N. A., sestry poručiťa, ktorá výslovne uvádzala pojem „výstavba“ a označovala predmetný dom ako „novostavbu“. Uviedla tiež, že brat si na stavbu bral pôžičku a dohodol sa s rodičmi, že novopostavený dom bude ich spoločným obydľím. Podľa odvolacieho súdu tieto svedecké a listinné dôkazy vytvárajú ucelený a dôveryhodný obraz o tom, že stavba vznikla ako samostatná novostavba a nie ako rekonštrukcia predchádzajúceho objektu.

2.2. Odvolací súd podrobne hodnotil aj spôsob procesnej obrany žalovanej, ktorá v priebehu konania opakovane menila svoje skutkové tvrdenia ohľadom pôvodu a charakteru predmetnej stavby; najskôr tvrdila, že pri výstavbe domu so súp. č. XXX použila časť stavby zhotovenej jej rodičmi a že stavbu neskôr vlastnými investíciami rozšírila a zhodnotila. Až následne - po vydaní zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu - žalovaná zmenila svoju verziu skutkového deja a začala tvrdiť, že rodinný dom vznikol rekonštrukciou starého chlieva, ktorý mali postaviť ešte jej starí rodičia. Odvolací súd túto zmenu skutkového stanoviska vyhodnotil ako účelovú a rozpornú, keďže reagovala výlučne na predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu a nebola podložená dôkazmi, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť dôkazy žalobcov. Okrem toho poukázal na to, že žalovaná sa touto novou verzou snažila spochybníť aj skutkové a právne závery vyslovené už v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré boli pre súd prvej inštancie záväzné podľa § 391 ods. 2 CSP. Takýto postup žalovanej bol preto v rozpore so zásadou viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu a nemohol ovplyvniť výsledok konania.

2.3. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd potvrdil záver, že rodinný dom bol postavený do roku 1980 pôvodnými vlastníkmi ako novostavba a patrí do ich zaniknutého BSM, resp. do dedičstva po nich ako rodičoch žalobcov, každému v podiele 1 k celku. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP], a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP). Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, pri ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 16/1983, 4Cdo/131/2018, 3MCdo/4/2013), keď posúdil nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti len ako prestavbu bez originárneho spôsobu nadobudnutia, napriek obdobným skutkovým okolnostiam ako v prípade rodičov strán. Podrobila kritike záver súdov nižších inštancií, že nehnuteľnosť nenadobudla originárnym spôsobom (t. j. výstavbou novej stavby s úmyslom mať ju pre

seba), ale len prestavala už existujúci objekt, čo vylučuje nadobudnutie vlastníckeho práva. Na druhej strane však tie isté sudy dospeli k záveru, že rodičia strán sporu - za obdobných skutkových okolností, keď tiež len prestavali pôvodnú stavbu (maštal) - nadobudli vlastníctvo originárne. V tejto súvislosti poukázala na závery ustálenej judikatúry, podľa ktorej rozhodujúcim kritériom pre originárne nadobudnutie vlastníctva je úmysel stavebníka mať stavbu pre seba, a nie formálne označenie v stavebnom konaní či existencia predchádzajúcej stavby. Žalovaná tiež namietala nedostatočné odôvodnenie a ignorovanie námietok uvedených v odvolaní, čím podľa jej názoru došlo k porušeniu § 387 ods. 3 a § 393 ods. 2 CSP. Rovnako mala za to, že v rozhodnutiach nižších súdov absentovalo dôkladné odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe v zmysle § 220 ods. 3 CSP. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, alternatívne ho zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že ho považujú za vecne nesprávne, účelové a založené na zavádzajúcej argumentácii. Žalovaná nekonkretizovala žiadnu právne relevantnú otázku, pri ktorej by sa mal dovolací súd odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a nepodložila to ani žiadnou presvedčivou judikatúrou. Zdôraznili, že skutkový stav bol súdmi nižších inštancií náležite zistený a právne posúdený, že predmetný dom (súp. č. XXX) postavili počas manželstva rodičia strán sporu, a preto patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaná podľa žalobcov neprekázala, že by túto nehnuteľnosť nadobudla originárne, keď sama v konaní priznala len prestavbu existujúceho objektu. Rovnako považovali za nepravdivé tvrdenia o údajne rozdielnom posúdení totožnej situácie zo strany súdov, ako aj o údajnej nepreskúmateľnosti rozhodnutia dovolacieho súdu. S poukazom na to navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol, prípadne ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu dovolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia dovolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaná vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a nedostatky v jeho odôvodnení.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

16. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že z obsahu spisu a rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva existencia procesnej vady, ktorú by bolo možné subsumovať pod ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Napadnuté rozhodnutie spĺňa zákonné požiadavky na riadne, vecne preskúmateľné a zrozumiteľné odôvodnenie, pričom nevykazuje znaky arbitrárnosti ani nepreskúmateľnosti.

16.1. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí jasne identifikoval rozsah svojho prieskumu, právne zarámcoval uplatnené odvolacie dôvody a vysvetlil, prečo považuje odvolanie žalovanej za nedôvodné. V súlade s § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštalácie, pričom ich doplnil len v rozsahu potrebnom na zdôraznenie ich správnosti. Uviedol, že odvolacie námietky žalovanej sú v podstate identické s jej predchádzajúcou procesnou obranou, ktorou sa súd prvej inštalácie náležite zaoberal. Zdôraznil, že dokazovanie prebehlo v súlade s § 185 a nasl. CSP, dôkazy boli vyhodnotené podľa § 191 CSP a súd prvej inštalácie pri právnom posúdení rešpektoval právny názor odvolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 2 CSP.

Odôvodnenie rozhodnutia odvolací súd považoval za súladné s požiadavkami § 220 ods. 2 CSP a za také, ktoré nezasahujú do práva žalovanej na spravodlivý proces.

16.2. Odvolací súd ďalej podrobne zhodnotil skutkové okolnosti, ktoré boli predmetom konania, pričom sa stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie a považoval ich za preukázané. Zdôraznil, že stavba rodinného domu súp. č. XXX bola ako nová stavba zhotovená pôvodnou žalobkyňou a jej manželom v období trvania ich manželstva, a preto tvorí súčasť ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov podľa § 143 OZ. Zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že vlastnícke právo k predmetnej stavbe nadobudli rodičia účastníkov originárnym spôsobom - titulom výstavby - pričom tento záver bol podložený nielen výpoveďami strán a svedkov, ale aj listinnými dôkazmi, najmä stavebným povolením z roku 1977 a projektovou dokumentáciou.

16.3. Odvolací súd osobitne poukázal na rozporuplnosť tvrdení žalovanej, ktorá v priebehu konania zásadne menila svoju argumentáciu. Zatiaľ čo v pôvodnej fáze konania netvrdila, že by stavbu realizovala ona, neskôr - až po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu - prezentovala novú verziu skutkového deja, v ktorej označila stavbu za rekonštrukciu staršieho objektu patriaceho jej starým rodičom. Túto zmenu nepodložila žiadnymi novými rozhodujúcimi dôkazmi; odkazy na dobové fotografie, čestné prehlásenia či znalecké stanovisko nezvrátili zistenia vyplývajúce z výpovedí svedkov, vrátane N. A. a T. G., ani z listinných dôkazov. Odvolací súd zároveň poukázal na to, že žalovaná svojimi odvolacími námietkami spochybňovala aj právne závery vyslovené v jeho skoršom zrušujúcom uznesení, čím sa dostala do rozporu s § 391 ods. 2 CSP, ktorý ukladá súdu prvej inštancie povinnosť riadiť sa právnym názorom odvolacieho súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná tieto skutkové a právne závery v konaní relevantne nespochybnila, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

16.4. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd sa v rámci svojho preskúmania dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, ktoré boli v konaní nastolené, ako aj s konkrétnymi odvolacími námietkami žalovanej. Odôvodnenie krajského súdu spĺňa obsahové náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP - jasne vysvetľuje, čo žalovaná namietala, ako sa k týmto námietkam súd postavil, aké skutkové tvrdenia a dôkazy vzal do úvahy, ktoré z nich považoval za preukázané, ako ich hodnotil a na akých právnych záveroch založil svoje rozhodnutie. V spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podstatných bodoch nadviazal, tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu ucelený, zrozumiteľný a vnútorne konzistentný celok, ktorý spĺňa zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutí podľa § 393 CSP.

16.5. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné

na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto nič iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu nižšími súdmi splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

19. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP s výhradou, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky nadobudnutia vlastníckeho práva k novovytvorenej stavbe, pri ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Uviedla, že zatiaľ čo v prípade rodičov účastníkov súdy uznali originárny spôsob nadobudnutia vlastníctva výstavbou, v jej prípade rovnaký právny záver neprijali, hoci skutkové okolnosti mali byť podľa jej názoru porovnateľné. V tejto súvislosti poukázala najmä na rozhodnutia publikované pod R 16/1983, 4Cdo/131/2018 a 3MCdo/4/2013.

20. Právnou otázkou v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je taká právna otázka, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Takýto odklon predpokladá, že otázka už bola opakovane a konzistentne riešená v rozhodnutiach najvyššieho súdu, a odvolací súd v posudzovanej veci zvolil odlišné riešenie právneho problému pri skutkovo porovnateľnom základe (porovnaj R 83/2018).

21. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

22. Dovolací súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne a pri posúdení prípustnosti dovolania môže dovolací súd zohľadňovať aj svoje stanoviská a rozhodnutia, ktoré dovolateľ neoznačil (sp. zn. I. ÚS 51/2020).

23. Vymedzenou právnou otázkou sa dovolací súd už z pohľadu rozličných aspektov opakovane zaoberal, najmä v rozhodnutiach R 16/1983, 4Cdo/93/99, 3Cdo/233/2008, 3MCdo/4/2013, 4Cdo/131/2018 či 4Cdo/58/2021, ktoré v medziach nastolenej otázky treba považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že vlastnícke právo k novo vyhotovenej stavbe vzniká originárne tej osobe, ktorá stavbu zhotovila s úmyslom mať ju pre seba. Úmysel stavebníka je kľúčovým kritériom pre posúdenie originárneho nadobudnutia vlastníctva. Nie je pritom rozhodujúce, kto bol uvedený ako stavebník v stavebnom alebo kolaudačnom rozhodnutí.

24. Dovolací súd v danom prípade konštatuje, že v posudzovanej veci k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe nedošlo. Súdy nižších inštancií pri právnom posúdení vychádzali zo skutkového stavu (ktorým je aj dovolací súd viazaný - § 442 CSP), podľa ktorého rodičia strán spornú stavbu - rodinný dom súp. č. XXX - postavili ako novostavbu v období trvania ich manželstva. Tento záver mali podložený nielen listinnými dôkazmi - stavebným povolením z roku 1977, projektovou dokumentáciou, ale aj výpoveďami strán a svedkov, ako aj čestnými vyhláseniami, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že išlo o novo vybudovanú stavbu, ktorá nevznikla prestavbou predchádzajúceho objektu. Naopak, žalovaná nepreukázala, že by v jej prípade išlo o výstavbu novej stavby s úmyslom nadobudnúť

vlastníctvo. Súdny nižších inšancií na základe dôsledne vykonaného dokazovania ustálili, že v prípade žalovanej sa nejednalo o výstavbu nového objektu, ale o úpravy už existujúcej stavby, pričom ňou predložené dôkazy (fotografie, čestné prehlásenia, znalecký posudok) boli súdmi nižších inšancií vyhodnotené ako nedostatočné pre vyvrátenie záveru o prestavbe pôvodnej stavby bez právneho následku spočívajúceho v originárnom nadobudnutí vlastníckeho práva žalovanou.

25. Z tohto pohľadu nie je možné považovať skutkový základ oboch situácií (rodičov a žalovanej) za rovnaký. V prípade rodičov strán išlo o stavbu realizovanú ako novostavbu, zatiaľ čo v prípade žalovanej išlo o neskoršiu prestavbu už existujúceho objektu, bez preukázania stavebného zámeru vlastnej výstavby, navyše s rozporuplnými tvrdeniami v priebehu konania. Rozhodujúca právna otázka bola preto posúdená v závislosti od odlišných skutkových okolností, ktoré súdy v konaní riadne zistili a vyhodnotili. Dovolací súd viazaný skutkovým stavom ustáleným odvolacím súdom (§ 442 CSP) nezistil dôvod konštatovať, že by sa odvolací súd pri právnom posúdení veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe.

26. Osobitne treba zdôrazniť, že kritérium originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva prostredníctvom výstavby stavby je v judikatúre jednoznačne spojené s preukázaním úmyslu mať stavbu pre seba. Tento úmysel musí byť objektivizovaný skutkovými okolnosťami. V prejednávanvej veci však nebol zistený - žalovaná sama spočiatku nepopierala, že išlo o nadviazanie na rodičovskú stavbu, a až v neskoršom štádiu konania tvrdila, že išlo o rekonštrukciu, čím nepreukázala jasnú a konzistentnú vôľu vlastníť novú stavbu realizovanú výstavbou.

27. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu bola posúdená v súlade s judikatúrou dovolacieho súdu, pričom skutkové okolnosti neumožňovali jej analogické použitie na situáciu dovolateľky. Vzhľadom na to nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

28. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.